1851. N°. 106.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 3 SEPTEMBER.

De Prijs der Courant is ƒ 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 2 September.

Zitting van den Stedelijken Raad van heden.

Afwezig de HH. du Rieu, Cock, de Fremery, v. Kaathoven, IJsselsteyn, Olivier, Bake en van der Hoeven.

Tegenwoordig *zeventien* leden.

De Voorzitter deelt den inhoud mede eener missive van den Breeden Kerkenraad der Nederd. Herv. Gemeente, waarbij opgave gedaan wordt van de Commissie, benoemd tot regeling der zaken van het Huiszittenhuis; aangenomen voor kennisgeving.

Overgegaan zijnde tot de benoeming der Voorzitters en Leden van de drie onder-buraux, en van twee leden voor het hoofd-bureau, zijn daartoe verkozen, als: Voorzitters de HH. Mrs. A. A. Dillee, J. C. Bucaille en C. J. Luzac, en tot leden de HH. Mr. N. Olivier, W. C. Baert, Prof. A. H. van der Boon Mesch, G. H. IJsselstein, T. W. J. van den Aardwegh, A. C. Leembruggen, Mr. J. Bake en Mr. M. H. A. Lisman; terwijl nog de HH. Mr. H. Gevers, Mr. G. P. van Outeren, S. J. le Poole, W. P. Kluit, zijn benoemd, om bij ziekte of verhindering in de verschillende bureaux op te treden.

In deliberatie gebragt zijnde een dispositie van HH. Gedep. Staten, houdende uitnoodiging tot dadelijke afschaffing van de heffing der poortgelden, is met algemeene stemmen besloten, uithoofde de meeste pachtcontracten met 1852 zijn geëxpireerd, de heffing over 1852 nog te laten voortduren.

Eindelijk is besloten.

1°. Aan te houden de voordragt tot betaling der kosten van verpleging van vondelingen in de Koloniën der Maatschappij van Weldadigheid over 1850, ten bedrage ƒ 13709.54½.

2°. Met algemeene stemmen, hebbende de HH. Bucaille, Harteveld en Lezwyn zich buiten stemming gehouden, tot het in gebruik verleenen van een stuk grond der Vestwal aan de Aschschuur, ten dienste der Koninklijke Nederlandsche Grofsmederij.

De Voorzitter sluit de Vergadering na de overlegging van twee rapporten der Commissie van Financiën omtrent de rekening van 1850 en de ingeleverde bedenkingen van het Raadslid Mr. J. Bake op het financieele stelsel.

— In de zaak van het Huiszittenhuis, waarin eene Commissie benoemd was door de Regering, bestaande uit de Heeren Mr. A. O. E. Grave van Limburg Stirum, A. Harteveld Jz., Mr. G. P. van Outeren en A. Librecht Lezwyn, is door den Kerkeraad der Hervormde gemeente van zijne zijde eene Commissie benoemd bestaande uit de Heeren Ds. H. Fangman, Prof. J. F. van Oordt Jwz., P. J. Zuurdeeg Jz. en H. Zaalberg, ten einde elkander onderling te verstaan omtrent de redactie der concept-transactie en de middelen ter harer uitvoering benoodigd te regelen.

— Gisteren had de openbare Promotie en Prijsuitdeeling plaats onder de Leerlingen van het Stedelijk Gymnasium. Bij het ontvangen der prijzen werden de Gratiarum Actiones, als naar gewoonte, door den primus van iedere klasse opgezegd; en wel:

in de 1e klasse door A. H. J. L. Ponse, in de Hoogduitsche taal.
» » 2e » » A. Kuyper, » » Fransche »
» » 3e » » I. J. Suringar, » » Hollandsche »
» » 4e » » L. de Hartog, » » Engelsche »
» » 5e » » P. Hoogvliet, » » Latijnsche »

In het Verslag aangaande den Staat van het Gymnasium, waarmede de Rector Dr. W. H. D. Suringar deze plegtigheid opende, maakte hij melding van het eervol ontslag van den Heer Dr. A. Hecker, als 1en Praeceptor, en dat van den Heer Dr. L. Ph. C. van den Bergh, als Onderwijzer in de Hollandsche Taal- en Letterkunde. Voorts vermeldende dat de Heer Dr. R. J. Fruin tot 1sten Praeceptor bevorderd, de Heer Dr. E. J. Kiehl tot 2den Praeceptor, en de Heer L. A. te Winkel tot Onderwijzer der Hollandsche Taal- en Letterkunde benoemd waren, wenschte hij die Heeren geluk met de aanvaarding van hunne betrekking, gelijk ook den Heer Mr. J. G. Kist, onlangs benoemd tot Secretaris van het Collegie van HH. Curatoren.

Eindelijk bragt de Heer Suringar zijnen hartelijken dank aan allen, die hem in den afgeloopen Cursus, bij gelegenheid zijner Feestviering, hunne deelneming en hulde bewezen hadden.

Het aantal Leerlingen zal in den volgenden Cursus, die op Dingsdag den 9den September aanvangt, waarschijnlijk nog iets grooter zijn dan in het afgeloopen jaar; aangezien het getal van hen, die verzocht hebben als Leerlingen toegelaten te worden, dat van hen overtreft, die het Gymnasium verlaten.

'S GRAVENHAGE, 1 September.

Gisteren is het volgende bulletin omtrent den toestand van H. M. en den jonggeborene uitgegeven:

»Hare Majesteit heeft eenen rustigen nacht gehad en is redelijk wel.

»De jonggeboren Prins is welvarend."

31 Augustus 1851, Dr. VINKHUIZEN,
J. G. VORSTMAN.

Het bulletin van heden luidt aldus:

Hare Majesteit gevoelt zich, na een minder rustigen nacht, vermoeid, doch overigens redelijk wel.

De jonggeboren Prins is vrij welvarend.

1 September 1851, Dr. VINKHUIZEN,
's morgens ten 9 ure. J. G. VORSTMAN.

2 September.

Het heden morgen uitgegeven bulletin luidt als volgt:

»Hare Majesteit is heden morgen redelijk welvarende.

»De jonggeboren Prins is rustig en wel."

Dr. VINKHUIZEN,
J. G. VORSTMAN.

— Z. M. de Koning heeft gisteren ochtend de godsdienstoefening in de groote kerk bijgewoond, onder het gehoor van den Wel-Eerw. Heer Moll, die in treffende woorden den Hemel heeft gedankt voor de gelukkige bevalling van H. M., en die tevens den hoogen zegen heeft afgesmeekt voor de verdere herstelling van H. M. en den voorspoedigen groei van den jonggeboren Prins.

— Uit Stokholm wordt berigt, dat Prins Frederik er eene heerlijkheid voor 800,000 Rksd. heeft aangekocht. Ook waren uit naam van den Baron de Geer, Resident van Solo, onlangs uit O. Indie aangekomen, aan den Koning van Zweden prachtige Javaansche wapenen aangeboden.

— In de residentie zijn aangekomen de Prins en Prinses van Saksen-Weimar; deze laatste is eene zuster van H. M. Zij zijn door een hofkoets afgehaald en hebben op het Paleis gedineerd. Gisteren middag woonden zij een groot diner bij op het huis de Pauw door Prins Frederik gegeven, waarbij ook Z. M. tegenwoordig was.

— H. K. H. Prinses Frederik heeft heden middag bij HH. KK. HH. den Prins en de Prinses van Saksen-Weimar, in het Hotel de l'Europe, een bezoek afgelegd.

— Naar men verneemt heeft H. K. H. Prinses Frederik der Nederlanden in de residentie doen gereed maken, om eerlang naar Stokholm te worden opgezonden, de luijermand voor H. K. H. de Kroonprinses van Zweden en Noorwegen, voor de ophanden zijnde bevalling van H. K. H.

— Gisteren avond heeft Z. Exc. Sir Ed. Disbrowe, Minister van Engeland, ter eere van den Prins en de Prinses van Saksen-Weimar, eene luisterrijke soirée gegeven, die vereerd werd met de tegenwoordigheid van HH. KK. HH. en van Z. K. H. Prins Hendrik, en waarop vele leden van het Corps Diplomatique genoodigd waren.

— Heden morgen, ongeveer ten 8½ ure, heeft er op de publieke straat voor den Schouwburg eene moordadige aanranding plaats gehad op den Hoffourier van Z. K. H. Prins Frederik, den Heer Pabst, en wel door eenen voor eenigen tijd, voor verregaand wangedrag, ontslagen lakei. De wond is, van den hals af over de borst, door een snijdend werktuig toegebragt, maar daar de jas was gevald en de snee over de bretel is heengedrongen, heeft zij wel het ligchaam getroffen, doch is zij gelukkig van geenen bedenkelijken aard. De verwonde bevindt zich naar omstandigheden vrij wel. De dader is in hechtenis genomen.

— Men verneemt, dat aan de begeleiders van het naar Londen gaande gezelschap practische beoefenaren van nijverheid en landbouw, de Heeren Prof. P. L. Rijke en Dr. W. C. H. Staring, is opgedragen, om alle Nederlanders, welke zich, voor eigen rekening, daarbij zouden wenschen aan te sluiten, op dezelfde wijze ten dienste te staan als de anderen. Wij maken

de landbouwkundigen opmerkzaam op deze gunstige gelegenheid, ten einde het nieuwmendste te leeren kennen wat Engeland in landbouw-werktuigkunde oplevert en ook ten einde gedeeltelijk den Engelschen landbouw zelven te zien. Voor de landbouw-werktuigkundigen is deze gelegenheid onwaardeerbaar gunstig, door de ontelbaar groote verzameling van werktuigen voor den landbouw, welke daar is ten toon gesteld; terwijl het leerrijke nog vermeerderd zal worden door eene voorgenomen bezigtiging van den landbouw, op de plaats zelve, in de graafschappen bij Londen. De reiskosten voor een enkel persoon zijn berekend op omstreeks ƒ 200. Het vertrek van het gezelschap is bepaald op Dingsdag 9 September van Rotterdam, met de stoomboot de Batavier, de terugkomst op 29 September.

— Aan de Gedeputeerde Staten van Zuidholland zijn van de zijde van de maatschappij van landbouw in die provincie bedenkingen medegedeeld, omtrent de ongelijkmatigheid in het gewigt der stukken boter, welke in de onderscheidene gemeenten ter markt worden gebragt, en is voorgesteld, om dit gewigt in den regel op een Ned. ℔ voor de geheele, en op vijf oncen voor de halve stukken, te stellen, en zijn de Gemeente-besturen uitgenoodigd, om, zoo daartegen geene bezwaren bestaan, daarin, bij plaatselijke verordeningen, te voorzien.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 30 Augustus.

H. M. doet thans met haren gemaal eene reis in Schotland en wordt overal met veel hartelijkheid ontvangen.

— De stedelijke Raad van Birmingham heeft besloten aan H. M. een verzoekschrift in te dienen, om het batig slot van de ontvangsten der Tentoontoonstelling te bezigen voor het oprigten eener nijverheidsschool. Men maakte zich in andere steden gereed het voorbeeld van dien Raad te volgen.

BELGIE.

BRUSSEL, 1 September.

De Kamer van Vertegenwoordigers heeft in hare zitting van eergisteren, eene met Nederland geslotene overeenkomst, betreffende de scheepvaart op de Maas, met algemeene stemmen aangenomen. Daarna is het wetsontwerp op de openbare werken met 56 tegen 13 stemmen aangenomen.

Ook heeft de Kamer het wetsontwerp goedgekeurd, waarbij 1,600,000 fr. waren aangevraagd tot het oprigten van schoolgebouwen, en het bouwen van arbeiders woningen, die gezonder zijn, dan vele die tegenwoordig bestaan.

— In de zitting van den gemeenteraad alhier van eergisteren werd door een der leden voorgesteld, bij een adres aan den Senaat op de aanneming van het wetsontwerp op het successieregt aan te dringen. De Burgemeester merkte hierop aan, dat dit voorstel den gemeenteraad zou kunnen leiden tot behandeling der vraag, of de Senaat naar den geest der constitutie eene door de kamer van afgevaardigden aangenomen belastingwet mag verwerpen, en of het niet raadzaam zou zijn de geheele instelling van den senaat af te schaffen, en dat de gemeenteraad alzoo zijne bevoegdheid zou overschrijden. Hierop werd het voorstel ingetrokken. De Burgemeester herinnerde bij deze gelegenheid, dat hij in der tijd bij de beraadslaging in het congres over de Belgische constitutie tegen de daarbij vastgestelde inrigting van den senaat had gestemd, en voorspeld had dat die tot moeijelijkheden, als welke thans opgerezen zijn, zou leiden.

— De beide slagtoffers van den moord nabij Kortrijk zijn ten gevolge van hunne wonden overleden, zonder dat men van hen eenige inlichtingen omtrent het gebeurde heeft kunnen ontvangen. Het derde slagtoffer, dat men reeds dood gevonden had, is gisteren begraven.

— Het Nederlandsch-Belgisch letterkundig congres is den 30sten Aug. in eene der zalen van de Koninklijke Akademie geopend.

In het congres wordt ditmaal het voorzitterschap gevoerd door een Belg, den Heer de Brauere van Steeland; onder-voorzitters zijn de Heeren de Jager van Rotterdam, en Baron J. de Saint Genois van Gent; terwijl de heeren Dr. de Vries van Groningen en Ruijsch van Vlissingen, benevens twee Belgen, de Heeren Stallaert en Vandervoort, tot secretarissen waren benoemd.

De Brusselsche dagbladen deelen van de werkzaamheden der eerste zitting het volgende mede. Dr. de Jager van Rotterdam voerde het eerste woord; hij schetste den tegenwoordigen staat der Nederlandsche orthographie, en betoogde dat het niet noodig is eene eenparige spelling aan te nemen en algemeen te volgen.

De Heer Heremans, van Gent, las eene verhandeling over de geslachten der zelfstandige naamwoorden volgens het taalgebruik in Nederland en in Belgie.

De Heer van Lennep, van Amsterdam, voerde het woord om eenige beweringen van den vorigen spreker te wederleggen.

Daarna werd door een der Secretarissen een vertoog voorgelezen van den Heer Delecourt over het invoeren eener eenparige spelling in beide landen.

De Heer Koenen, van Amsterdam, betoogde dat er behoefte bestaat aan eene historie der taal, en schetste het plan van zoodanig werk.

De Heer Dautzenberg, van Brussel, sprak over de taalvormen, en wilde de oude taalvormen, in proza of poëzij vroeger in gebruik, weder in zwang gebragt hebben.

De Heer Vandervoort, van Brussel, drong er op aan dat men den buitenlanders de beoefening der Nederlandsche en Vlaamsche taal, als in de letterkunde, de industrie en den handel onmisbaar, zou trachten aan te bevelen.

De Heer Stallaert, van Brussel, wilde alle Nederlandsche letterkundigen uitgenoodigd hebben om elk het eigenaardig woord- en taalgebruik zijner woonstreek op te schrijven, ten einde de bouwstoffen voor een algemeen Nederlandsch woordenboek bijeen te brengen; ook het noorden van Duitschland, tot aan Rusland toe, zou daartoe kunnen bijdragen.

De Heer Stallaert stelde verder voor, dank te betuigen aan de Hoogduitsche schrijvers die aan de Nederlandsche letterkunde diensten bewezen hebben; en op zijn voorstel werd besloten, aan die schrijvers de in druk uitgegeven verslagen van de werkzaamheden van dit congres en van de beide vroeger gehoudene toe te zenden.

De zitting van 31 Augustus was talrijker bezocht dan die van den vorigen dag. Na de voorlezing der notulen van de vorige zitting en van ontvangen kennisgeving van de Heeren Polak uit Amsterdam, Buddingh van Delft en Hissink van Zutphen, dat zij verhinderd zijn de vergadering bij te wonen, werd de Heer Conscience tot tweeden Voorzitter benoemd.

De Heer van Lennep doet verslag van eene aan hem opgedragene Commissie, om een blijvend fonds voor het Congres daar te stellen, ten einde de kosten te bestrijden. Het resultaat komt hierop neder, dat het beginsel van het Congres behoort veranderd te worden, en dat in Zuid- en Noord-Nederland afzonderlijk eene maatschappij van letterkunde gevestigd worde, welke te zamen één Congres uitmaken. Daarover ontstond eenige discussie, welke eindigt met het uitstellen der beraadslaging over dit voorstel tot den volgenden dag.

De werkzaamheden nemen nu eenen aanvang met het voorlezen door den Heer Vleeschouwer, van een paar letterkundige vragen. De verbastering en verfransching der Nederlandsche taal en het te loor gaan van vroeger algemeen gebruikte woorden. Inzonderheid dringt de spreker aan op de wederinvoering van het verouderde *doe* en *dijn* in plaats van *u* en *uw*.

Na eenige woordenwisseling deswegens volgt het verslag der Commissien uit Noord- en Zuid-Nederland, over zamenstelling van een Nederlandsch woordenboek; uitgebragt door Prof. M. de Vries, te Groningen, hetwelk zoozeer de belangstelling der vergadering gaande houdt, dat het in weerwil van eene voorlezing die van 12 tot 3 ure heeft geduurd, met onafgebrokene aandacht is aangehoord en meermalen door toejuichingen afgebroken. (De Commissie bestond uit Prof. M. de Vries, Dr. A. de Jager, Mr. H. J. Koenen voor Noord-, en Prof. J. David, Dr. F. A. Snellaert, Mr. Ph. v. Duyse voor Zuid-Nederland; Prof. J. David is niet op het Congres tegenwoordig wegens eene buitenlandsche reis).

Volgens de Commissie zou het woordenboek zich bepalen tot de Nederduitsche taal in haren tegenwoordigen door het algemeene en beschaafde gebruik gevestigden toestand.

Het aanvangspunt wordt gesteld omstreeks het jaar 1637. Verouderde woorden worden niet opgenomen; idiotismen alleen in zoo ver zij denkbeelden uitdrukten, waarvoor de algemeene Ned. taal geen geschikt woord bezit. Bijzonder zal de spreektaal, geraadpleegd worden, en het Zuid-Nederl. taaleigen ter verrijking aangewend worden. Voorts zal men opnemen: Nederl. kunstwoorden zamengestelde woorden alleen in zoo ver hunne beteekenis niet van zelf uit de deelen blijkt, algemeen gangbare spreekwoorden en spreekwijzen; woorden uit vreemde talen, wanneer zij een Nederlandsch gewaad hebben aangenomen. In een aanhangsel zullen de meest voorkomende barbarismen, de gebruikelijke woorden, uit het Maleisch, Javaansch en Chineesch ontleend en in onze bezittingen gebezigd, worden opgezameld. De rangschikking der woorden zal zijn etymologisch, voor zoo ver de woorden uit oorspronkelijke, bekende stamwoorden zijn ontsproten, volgens eene der drie hoofdwetten.

Van al het behandelde zal eene alphabetische lijst achter het werk worden gevoegd. Bij elk hoofd- en stamwoord zal worden opgegeven de afleiding; de verschillende beteekenissen gestaafd door voorbeelden, bij voorkeur uit de tegenwoordige eeuw; het synonymieke, en het spraakkunstig onderscheid, enz.

In het woordenboek zal eene eenparige spelling worden gevolgd, waartoe de thans in Noord-Nederland heerschende tot grondslag zal strekken, met die wijzigingen, welke bij nader overleg zullen worden vastgesteld.

Het woordenboek zal door eene inleiding worden voorafgegaan, waarin rekenschap van het plan, de inrigtingen en de beginselen des werks wordt gegeven. Het toezigt over de vervaardiging van het woordenboek wordt opgedragen aan eene commissie van redactie van 3 leden, en de vervaardiging zelve aan beoefenaars der Ned. taal, daartoe door de commissie uitteenoodigen. De druk zal geschieden in de stad, waar de zetel der redactie is gevestigd; de uitgave te Amsterdam en te Brussel. Zoodra op last van het Congres tot den arbeid besloten en de redactie benoemd zal zijn, zal het plan officieel in de dagbladen worden aangekondigd met de uitnoodiging aan alle belangstellenden om bijdragen tot het groote werk in te zenden. Jaarlijks zal de redactie van den staat der werkzaamheden aan het Congres verslag doen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 30 Augustus.

Den 25sten is de zitting geopend der Algemeene Raden, die, zoo als men weet, dit jaar eene staatkundige strekking zullen hebben, en de voorstanders der herziening rekenen er vast op om, bij de tweede beraadslaging over de herziening, die na de wederbijeenkomst der Nationale Vergadering zal plaats hebben, door deze Raden grooten invloed op die Vergadering uit te oefenen. De eerste tijdingen uit de departementen schijnen de verwachtingen van de voorstanders der herziening te zullen bevestigen; — reeds twee

Raden, die van de departementen Seine-en-Marne en Lot-en-Garonne, naauwelijks bijeengekomen, hebben zich gunstig voor de herziening verklaard. Van een groot aantal der overige Raden weet men, dat zij het presidentschap aan een kandidaat van de partij der orde hebben opgedragen, terwijl deze bijna overal een voorstander der herziening is.

— Nadat de Advocaten in de zaak der Lyonsche aangeklaagden geweigerd hadden, zooals men meldt, ook met goedkeuring der aangeklaagden, de verdediging op zich te nemen, heeft de Regtbank hun vonnis uitgesproken en zijn van de 38 beschuldigden, 26 veroordeeld, deels tot deportatie en deels tot gevangenisstraf en de overigen vrijgesproken.

TOSCANE.

De Heer Walker die in hechtenis was genomen met nog 4 personen, omdat zij ten zijnen huize den Bijbel lazen, is op vrije voeten gesteld, en de zonen van Lord Aldborough zijn naar de gewone Regtbank van Livorno verzonden, ter zake van hunne verspreiding van oproerige proclamatiën. De Engelsche zaakgelastigde te Florence had geprotesteerd tegen het besluit, om deze jonge lieden voor den krijgsraad te doen teregt staan en zelfs had een Engelsch oorlogsfregat in de haven van Livorno dit protest kracht bijgezet.

NAPELS.

Barile een stadje van 3000 inwoners, is den 20sten Augustus door een geweldige aardbeving geheel verwoest; er waren meer dan 700 menschen onder de puinhoopen begraven.

PRUISSEN.

De meeste stemgeregtigden weigeren op vele plaatsen deel te nemen aan de benoeming van kiezers, die de leden der provinciale Landdagen, welke door zoo velen als niet wettig bestaande worden beschouwd, moeten benoemen. Nergens schijnt echter de tegenstand sterker te zijn, dan in de Rijnprovincie. In Aken zijn van 580 stemgeregtigden, die 60 kiezers moesten benoemen, 16 opgekomen. In Andernach zijn van 150 stemgeregtigden 5 verschenen. Deze laatsten hebben 5 kiezers benoemd, doch deze hebben geweigerd de betrekking te aanvaarden.

— De programma's der gymnasiën en andere leerscholen, die sedert Maart 1848 van de censuur waren vrijgesteld, moeten thans weder ter goedkeuring aan de bevoegde autoriteiten gezonden worden.

SAKSEN.

De in Dresden beraamde en door de Bondsvergadering goedgekeurde maatregelen betreffende het in marschvaardigen toestand houden van een deel van het aan elken Duitschen Staat aangewezen contingent van Bondstroepen, worden in eenige dezer Staten reeds ten uitvoer gelegd, en ook de militaire Bondscommissie is dagelijks werkzaam. Welke dezer strijdkrachten bestemd zouden worden om, des gevorderd, het corps Bondstroepen uit te maken hetwelk aan den Main zou moeten bijeentrekken, is nog onzeker.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 28 Augustus.

De Keizer heeft gisteren de reis naar Ischl en Verona ondernomen. De Koning van Würtemberg is in laatstgenoemde stad reeds aangekomen.

— De eerste Geneesheer van het Keizerlijk hospitaal heeft zich door cloroform van het leven beroofd.

— De Muziekkundige Karl Czerny heeft thans zijn 815de werk over de muziek voltooid, zijnde eene algemeene geschiedenis der muziek, waarbij eene korte levensschets van de voornaamste toonkunstenaars wordt gegeven. Het eerste deel, dat thans uitgegeven is, loopt van de kindschheid der toonkunst in Griekenland tot het jaar 1800 van onze tijdrekening.

— Men merkt hier met genoegen op, dat het gebruik van geestrijke dranken sterk af- en dat van het bier zeer toeneemt.

— Te Szilvas in Hongarije werd bij de jongste overstrooming het geheele schoolgebouw met den schoolmeester en 30 jongens er in weggerukt. Alle vonden den dood in de golven. Van Gejalu tot Szamos Ugvar werd alles verwoest, waarbij vele menschen en dieren den dood vonden.

FRANKFORT.

30 Augustus.

Ten gevolge van hevige slagregens en wolkbreuken, welke sedert eenige dagen hier en in de hooger gelegen streken plaats hebben, is de Mein weder sterk aan het wassen. Op onze mis, die sedert eergisteren geopend is, oefent dit regenachtig weder een zeer nadeeligen invloed uit. Over het geheel is het handelsverkeer, zoowel hier als in geheel Zuid-Duitschland, zeer gedrukt. Men bemerkt tevens, dat de onroerende goederen en zelfs de grondeigendommen zeer in prijs dalen, hetgeen des te in het oogloopender is, naar mate die der producten rijst.

— Er hebben uit Hessen thans vele landverhuizingen, vooral van goudwerkers naar Amerika plaats.

— Op den 22sten dezer heeft te Bredalar, in de omstreken van Bremen, een hoogst betreurenswaardig voorval plaats gehad. Bij gelegenheid van de opening eener nieuwe fabriek, had de eigenaar zijn werkvolk een klein feest bereid. Algemeen heerschte gepaste vrolijkheid, toen in den namiddag eenige jonge lieden hunne kameraden door het losbranden van een oud, tot versmelting bestemd stuk geschut wilden verrassen. Het kanon werd overmatig geladen en sprong bij het afschieten met zulke kracht, dat het achtergedeelte in de lucht werd opgenomen, hoog over een bosch heenvloog, bij het nederkomen den straatweg omwroette en 200 schreden verder in het water viel. Door de overige rondvliegende stukken werden 4 menschen deerlijk verminkt; de een verloor een been, de tweede de beide armen, den derden werd een gedeelte van het hoofd weggerukt en de vierde ontving kneuzingen aan arm en borst.

TURKYE.

CONSTANTINOPEL, 16 Augustus.

De Porte heeft ter verbetering van den ongunstigen toestand van het finantiewezen, een besluit uitgevaardigd, volgens hetwelk alle ambtenaren die met de Nizam-orde vereerd zijn, (welke orde uit eene gouden met diamanten versierde decoratie bestaat), verpligt zijn, die decoratie terug te zenden en in plaats er van een eereteeken van brons te dragen. Alleen de Ministers behouden de kostbare decoratie, welke zij aan hunne opvolgers moeten overgeven. De Ministers zullen van een derde gedeelte van hunne bezoldiging moeten afstand doen, en eene maand soldij aan de staatskas betalen. Door het terug ontvangen van die decoratiën zal de Turksche schatkist 5 à 6 millioen fr. bekomen.

VEREENIGDE STATEN.

Uit de Hollandsche kolonie Sheboygan berigt men van 25 Julij: Verleden Dingsdag avond werd alhier de derde vergadering gehouden ten opzigte van het oprigten eener universiteit te Sheboygan. Eene constitutie werd aangenomen, onder welke het Sheboygan-opvoedkundig-genootschap georganiseerd werd.

De natuur-onderzoekende en reizende Prins Paul van Wurtemberg, die zich eenige weken in dezen staat heeft opgehouden, heeft in de nabijheid van Cedar Lake, Washington County, 50 akkers land gekocht, waar hij zich, na eene reis door China en Australië gedaan te hebben, denkt neder te zetten. (*Handelsbl.*)

— Omtrent de reeds vermelde geopende gemeenschap door Nicaragua tusschen de beide Oceanen wordt door de Londensche *Times* het volgende gezegd: Zoo is binnen dertig maanden nadat het vraagstuk der gemeenschap door Nicaragua een onderwerp van ernstige behandeling is geworden, door de Amerikaansche maatschappij eene overeenkomst met dien Staat gesloten. Zij heeft zich bij een tractaat tusschen Engeland en de Vereenigde Staten bescherming verzekerd. Zij heeft eene linie van de snelste stoombooten op de Stille Zuidzee en op den Oceaan in werking gebragt. Zij heeft opnemingen bewerkstelligd, uit welke bleek dat de hinderpalen die 300 jaren lang de wereld afschrikten van pogingen tot verbinding der beide Oceanen, louter sprookjes waren. Zij heeft in weinige uren 200 passagiers langs eene rivier vervoerd, die gezegd werd door ondiepten en snellen stroom zelfs voor Indische kano's schier onbevaarbaar te zijn. Zij heeft al de onzekerheden en schrikbeelden, die de landengte tot den grooten hinderpaal van een veilig en goedkoop verkeer met Australië maakten, doen verdwijnen. Zij heeft Californië 8 tot 10 dagen nader bij New-York gebragt. Zij heeft eindelijk zich zelve het uitsluitend genot verzekerd van een handelsverkeer, zoo belangrijk als er zelden ergens was, en de beschikking over vruchtbare gronden, over handelsplaatsen en natuurlijke dokken, waarvan met der tijd de wereldhandel zal gebruik maken. En dit alles is in zoo korten tijd gedaan door eene kleine vereeniging van ondernemers, zonder dat zij, voor zoover wij weten, een enkel prospectus verspreid of een enkel aandeel op de beurs ter plaatsing aangeboden hebben. Het is eene treffende les voor onze kapitalisten.

— Op de Sandwichs eilanden zijn thans 441 Protestantsche en 102 R. K. scholen; de eerste met 12,949 de laatste met 4359 leerlingen.

STADS BERIGTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN brengen bij deze ingevolge art. 203 der Gemeentewet ter kennisse van de Ingezetenen, dat de BEGROOTING der Plaatselijke Inkomsten en Uitgaven over de dienst van 1852, op heden aan den Raad aangeboden, ter Secretarie dezer Stad voor een ieder ter lezing nedergelegd, en in druk tegen betaling van *tien Cents* met den 3den September aanstaande verkrijgbaar is gesteld.

VAN LIMBURG STIRUM,
Weth. fung. Burg.

LEYDEN, 30 Augustus 1851.

Ter ordonnantie van dezelve,
v. PUTTKAMMER.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN brengen bij deze ter kennisse van de belanghebbenden, dat van den Heer Controleur der Directe Belastingen is ontvangen een Voljaars-Kohier voor de Belasting op de Patenten, bevattende de Wijken VII en VIII over de dienst van 1851 en 1852, welke op den 15den dezer is executoir verklaard, en op heden aan den Heer Ontvanger is verzonden.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
VAN LIMBURG STIRUM,
Weth. fung. Burg.

LEYDEN, 1 September 1851.

Ter ordonnantie van dezelve,
v. PUTTKAMMER.

De Voorzitter van den Raad der Gemeente *Leyden* noodigt bij deze de Kiesgeregtigden uit, om tot bevordering der orde bij de aanstaande keuze van Leden voor den Gemeenteraad, op Dingsdag den 9den dezer maand, van 's morgens *negen* tot 's namiddags *vijf* ure, hunne Stembiljetten *in eene Alphabetische orde* in te vullen en dezelve bij het Hoofdbureau en de drie Onderbureaux te willen inleveren op de volgende wijze als:

Voor hen, wier familienaam begint met de letters:

A, B en C tusschen 9 en 10 ure. D, E en F tusschen 10 en 11 ure. G en H tusschen 11 en 12 ure. I, J en K tusschen 12 en 1 ure. L, M en N tusschen 1 en 2 ure. O, P, Q en R tusschen 2 en 3 ure. S, T en U tusschen 3 en 4 ure. V, W, Y en Z tusschen 4 en 5 ure.

Zullende evenwel, ingevolge het slot van art. 51 der Kieswet, alle de op het oogenblik van het verstrijken van den tijd in de zaal aanwezige Kiezers nog tot de bus, vóór hare sluiting ter inlevering hunner Stembriefjes worden toegelaten.

Nog wordt herinnerd, dat ingevolge art. 61 der Kieswet van onwaarde zijn de briefjes, die het stadszegel missen; die onderteekend zijn; geen persoon duidelijk aanwijzen; niet ingevuld zijn; andere Stembriefjes omvatten of daaraan opzettelijk zijn vastgehecht; — en eindelijk dat ingevolge art. 54, 55 en 57 der Kieswet, het openen der Stembriefjes op het Raadhuis zal aanvangen op Woensdag den 10den dezer maand, des morgens ten 9 ure.

VAN LIMBURG STIRUM,

Leyden, 1 September 1851. *Weth. fung. Burg.*

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 2den September de Heer P. M. Ader, van Utrecht, in de Geneeskunde, na Openbare verdediging zijner Dissertatie, sistens: *Observationes quasdam Medico-Practicas.*

KERKNIEUWS.

Z. M. heeft goedgekeurd de door de Kerkeraden der Hervormde gemeente te Sliedrecht, Oudewater, Bozum en Op- en Neder-Andel uitgebragte beroepen op: DD. A. J. van der Lee Jz., te Grootebroek; J. P. de Keyser, te Noordeloos; J. Koning, te Bozum en C. D. Louis Bähler, te Ede.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel voorspoedig van een welgeschapen ZOON, M. C. VAN GOOR DEN OOSTERLINGH, Echtgenoot van

Leyden, 29 Augustus 1851. R. P. A. DOZY.

Belanghebbenden wordt kennis gegeven dat de tweede **Verificatie** in het Faillissement van J. H. DELFORNO, *Winkelier* alhier, zal plaats hebben op Woensdag den 10den dezer des Voormiddags ten 11 ure ter Audientiezaal der Arrondissements-Regtbank alhier.

De Curator.

In eene bijeenkomst van Kiezers is besloten de volgende dertig personen tot candidaten voor het lidmaatschap van den Raad dezer stad aan te bevelen.

Th. W. J. van den Aardwegh.	A. Librecht Lezwijn.
W. C. Baert.	Mr. C. J. Luzac.
Prof. J. Bake.	Dr. E. M. Mess.
P. E. M. van Bommel.	Mr. N. Olivier.
Mr. J. C. Bucaille.	Mr. G. P. van Outeren.
Mr. A. A. Dillié.	J. A. Pryn.
Dr. F. Dozij.	A. L. Reimeringer.
J. A. de Fremery.	Prof. P. L. Rijke.
Mr. J. E. Goudsmit.	Mr. D. Tieboel Siegenbeek.
A. Hartevelt Jz.	Mr. A. O. E. Grave van Limburg Stirum.
Mr. P. G. Hubrecht.	J. A. Susanna.
Mr. J. L. Klaverwijden.	Mr. S. Tak.
B. F. Krantz.	Prof. J. de Wal.
Dr. C. Leemans.	J. J. van Wensen.
A. C. Leembruggen.	G. H. Ysselstein.

Eenige Ingezetenen hebben ten gevolge van een ontvangen billet, waarop 50 Kandidaten werden voorgesteld ter benoeming van leden van den nieuwen Stedelijken Raad, daaruit een 25-tal opgemaakt, die zij aan hunne Medestemgeregtigden ter invulling op hunne stembilletten aanbevelen, als de Heeren:

Leden van den tegenwoordigen Stedelijken Raad.

Mr. Albt. Otto Ernst Grave van Limburg Stirum.	Dr. Johannes Adriaans.
Mr. Jean Corneille Bucaille.	Pieter Hendrik Baron Taets van Amerongen.
Abram Hartevelt, Jz.	Paul Emanuel Maria van Bommel.
Samuel Jacob le Poole.	Dr. Hendrik Roelof de Breuk.
Prof. Hendrik Cock.	Mr. Nikolaas Sikkel Groos.
Willem Pieter Kluit Jr.	Boudewijn Franciscus Krantz.
Mr. Hugo Gevers.	Johannes Benjamin de Moen.
Mr. Guillaume Pierre van Outeren.	Michiel Gerardus ten Sande.
Dr. Cornelis Willem Hendrik van Kaathoven.	Hendrik Philips Stoffels.
Prof. Antonius Henricus van der Boon Mesch.	Petrus Lucretius Tichler.
Prof. Jan Bake.	Jan Zuurdeeg.
Prof. Jan van der Hoeven.	
Abram Librecht Lezwyn.	
Mr. Marius Herman Anton Lisman.	

Uittreksel uit een brief van den Heer J. H. A. WANSLEVEN, te Zutphen.

Ten einde de weldadige werking der **GOLDBERGER RHEUMATISCHE KETTINGEN** ter meerdere algemeene Kennis aan Lijders van Rheumatische kwalen te brengen, verzoekt een geacht Ingezeten ter dezer Stede mij UEd. te berigten, dat zijne 75-jarige Echtgenoote reeds meer dan 35 jaren aan gemelde kwaal lijdende, zoo zelfs, dat zij in de laatste jaren als een kind moest worden geholpen, door het gebruik maken van een GOLDBERGERSCHEN KETTING, reeds na verloop van zes uren verligting van pijn gevoelde, en thans na zij denzelven vijf of zes weken gedragen heeft weder alléén zonder de hulp van anderen over de kamer kan wandelen en zich over het algemeen weder vrij sterk gevoelt."

De echte *Goldberger's Kettingen* zijn in het Verkoophuis en de bekende Depôts te verkrijgen voor *f* 1.80, *f* 2.70, *f* 3.60, *f* 5.40.

De Pillen van Holloway zijn zeer vermaard wegens derzelver weldadige werking, in geval van gebrek aan spijsvertering.

In eenen brief van den Heer J. H. Bell, te Gelong, aan den Agent voor den verkoop der Holloway's-pillen en zalf te Melbourne, Port Philip, zegt deselve: „Gevoel van dankbaarheid doet mij opentlijk bekend maken het gelukkige herstel van mijne echtgenoot door het gebruik dezer onvergelijkelijke Pillen. Toen wij voor omtrent negen jaren in Melbourne kwamen, leed zij aan gedurig gebrek aan spijsvertering, en verstoppingen in de ingewanden. Nadat zij met groote kosten, alle soorten van middelen daartegen had aangewend, zonder goed gevolg, begon zij de *Pillen* van Holloway te gebruiken, en nadat zij dezelven gedurende een korten tijd genomen had, was zij volkomen hersteld, en geniet thans de beste gezondheid."

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.

Potjes Zalf à *f* 0.90 *f* 2.10, *f* 3.90, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. van Dort en te *Gouda* bij J. A. P. P. van der Heyden, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 1 September.

		Laagst.koers.	Hoogst.koers.	Gebleven.
Nederland, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$58\frac{1}{8}$	$58\frac{1}{4}$	$58\frac{3}{16}$
Dito Certificaten	3	69	$69\frac{1}{4}$	$69\frac{3}{16}$
Dito dito	4	$89\frac{3}{4}$	$89\frac{13}{16}$	$89\frac{3}{4}$
Amortisatie Syndicaat	$3\frac{1}{2}$	$89\frac{7}{8}$	—	—
Handelmaatschappij	$4\frac{1}{2}$	$109\frac{1}{4}$	$109\frac{3}{8}$	—
O. I. Leening	4	$88\frac{7}{8}$	—	—
Dito Holl. Spoorweg		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	—	—	—
Haarlemmermeer	5	—	—	—
Rusland, Obl. Hope 1798 en 1816	5	$107\frac{1}{8}$	$107\frac{1}{4}$	$107\frac{1}{4}$
Dito dito 1828 en 1829	5	$106\frac{3}{8}$	$106\frac{5}{8}$	$106\frac{5}{8}$
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	$95\frac{1}{8}$	—	—
Dito 1840	4	$89\frac{9}{16}$	$89\frac{5}{8}$	$89\frac{3}{16}$
Dito bij Stieglitz & Co.	4	$88\frac{1}{8}$	$89\frac{1}{4}$	$89\frac{1}{4}$
Dito dito Nieuwe	4	$88\frac{7}{8}$	—	—
Inschrijving in Assign.	6	—	—	—
Certificaten van dito	6	$67\frac{5}{8}$	—	—
Polen, Obligatiën	4	$79\frac{1}{4}$	$79\frac{5}{8}$	$79\frac{5}{8}$
Dito Aandeelen met Loten	fl. 250	—	—	—
Dito dito 1835	500	$149\frac{5}{8}$	150	—
Spanje, Leen. bij Ardoin v. 85 £	à 5 pCt.	15	$15\frac{1}{16}$	$15\frac{1}{16}$
Dito dito Onbep. Stukken	5	15	$15\frac{1}{16}$	—
Dito Obligatiën	3	—	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	3	$39\frac{5}{8}$	—	—
Coupons Ardoins		8	$8\frac{1}{8}$	—
Oostenrijk, W. B. bij Goll.	5	82	—	—
Dito	4	$64\frac{1}{2}$	—	—
Dito Metall.	5	$76\frac{7}{8}$	$76\frac{1}{8}$	—
Dito Nieuwe	5	$80\frac{13}{16}$	81	81
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	$39\frac{3}{16}$	$39\frac{9}{16}$	—
Belgie, Banc.	$2\frac{1}{2}$	—	—	—
Dito bij Rothschild	$4\frac{1}{2}$	$48\frac{3}{8}$	$48\frac{7}{16}$	$48\frac{3}{8}$
Brazilie, 1824 100 £	5	$91\frac{1}{4}$	—	—
Portugal, te Londen	5	—	—	—
Dito dito	4	$33\frac{5}{16}$	$33\frac{7}{16}$	$33\frac{3}{8}$
Venezuela	$3\frac{1}{2}$	—	—	—
Mexico	5	$27\frac{9}{16}$	$27\frac{11}{16}$	$27\frac{9}{16}$
Amerika, Bankactiën		$2\frac{7}{8}$	—	—

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.70 à 75.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto 2.

Braz. 1843, £ 100, 5 pCt. $90\frac{1}{2}$.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.